

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stolp. peti vrsta
maloglasni po 150
in 2. D, večji oglašni
nad 45 mm višine
po 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a pri večjem g
naročilu popus
izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Celoletni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za Inserate, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

-eva:

Pomislite, državniki!

Ne vem izraza, ki bi bil po vsebini bogat dovolj, da bi polno označil dobrotno, ki jo pomenja verniku vera. Vendar poizkusim po ovinku vsaj nekoliko osvetliti njeno vrednost ne samo subjektivno za vernika samega, temveč tudi objektivno za okolico.

Vsak izmed nas želi okrog sebe dobrih poštenih ljudi: služabnikov, delavcev, trgovcev in nikjer ni rad izkoriščen. »Pošteno in pridno dekle« iščemo v oglašju, skrbno poizvedujemo o delavcu in uradniku, ki naj bo nastavljen, o vajencu, ki naj ga sprejememo v trgovino, v obrt. — Strašijo nas brezsrčni zločinci, ki se dogajajo, grozni spori med zakonci, ki se tako često zaključijo z drug drugemu prizadejano nasilno smrtjo ali samomorom, dalje očetomori, bratomori, detomori, ropi, uboji, tatvine in prevare. Nesporno je, da pomenja vse to veliko zlo za državo. Brez hasni plačuje stražnike, ječe in verige, namesto da bi se ji stekala iz dela takih izgubljenih nesrečnikov, blaginja in ugled.

Med tistimi, ki ne prihajajo v navskrižje s paragrafi, pa je še nadaljna veliko številnejša vrsta ljudi, ki tudi niso polnovredni, ker ne spoštujejo pravnih dolžnosti več kakor samo toliko, kolikor jih veže nanje državni kazenski zakonik. Tem je merilo za dobro le lastno ugodje, ni pa jim mar ne brat, ne bližnjak, ne ljubezen, ne usmiljenje in iz njih se rekrutirajo ponavadi največji škodljivci države in naroda blagostanja.

Kako, s čim naj zajezimo vrelec tega zla, odkod naj vzamemo značajev, nesebičnih, trdnih, vnetih za dolžnost, požrtvovalnih v ljubezni do brata-človeka in družbe?

Postati moremo zares dobri ljudje, polnovredni člani rodbine in države le, če se vživimo v smisel za odgovod in če si pridobimo moč zanjo. Odpoved je temelj vsega socialnega življenja, predvsem pa najprvotnejšega socialnega organizma: rodbine. Brez samozodpovedi ni lepega, mirnega sožitja niti med državljani, niti v družbi, še najmanj pa v družini. Prav zato, ker današnji svet ne prizna nujnosti odpovedi, ampak propoveduje lažno načelo polnega osebnega izživetja, prav zato izginja nežna obzirnost in ljubeča vdanost moža do žene in žene do moža, izvirajoča samo iz močne, neomajne ljubezni, poganjajoče iz vseh človeških sil, ki je vse kaj mogočnejšega, kakor tista prva mehkokobna čustvena zaljubljenost. Ob njej se vživa duša v drugo dušo, da jo dvigne tudi tam preko, kjer sama ne uspeje in se tako v resnici v drugi najpolnejši izživi.

In kje naj dobi človeštvo motiv za tako ljubezen, kje silo za odpoved, veliko in močno, da bo vladala poželenje po lažjem življenju, da bo premostila že prva neizogibna nesoglasja?

Edino v Bogu, v nadnaravni veri je sila, ki je močna dovolj, da se taka odpoved nanjo opre in sicer, da je ne čutimo kot trn v mesu, ampak da jo doživimo z njeno čudovito lepoto in sladkostjo.

Le pogljemo v države, ki so zavrgle ta motiv za odpoved! Ali niso zavrgle s tem odpoved samo, zlasti pa zaskrbljenost življenja in z njim vred zakon? Zakonodajalci v državah, ki so zavrgle vero, je priznala odkrito, da ga ni drugega motiva, ki bi bil močan dovolj za tako samozatajevanje: razrušila je zakon sam, temelj narodne in državne moči. Vsakokrat namreč je bilo to dejanje tudi za državo in narod začetek konca. Tako so izginili stari narodi, tako umirajo tudi moderni narodi.

Razpad naroda vidimo v najgroznejši obliki danes v Rusiji, kjer zanika državna zakonodaja vsako samozatajevanje za družino, vsako drugo načelo nad načelom osebnega poželenja. In potem hoče še biti socialna! Resignirano so tam odpovedale vse moči državne in zasebne, kazenske in dobrodelne nad ubogimi zločinskimi množicami zavrnjenih, izgubljenih, lačnih in žejnih potepajočih se otrok, ki rastejo v grozo in gorje svoje in doma, ki ga več ne poznajo. Edino ljubezen, nepremagljiva, požrtvovalna, neizčrpna bi jih mogla rešiti; ljubezen, ki se ne kupi in ne plača, ne meri in ne tehta, ki se daruje.

In prav ta edini zadostni motiv za samozatajevanje, edini trdni temelj izpodmikajo rodbini tisti, ki bi radi uvedli v šolstvu učne načrte brez verouka, zlasti pa brez versko-uravnega učnega cilja.

Kje bo naša mladina, vzgojena v takih šolah, moči za odpoved in samozatajevanje za bodočo rodbinsko življenje, če naj iz njega raste moč in sila človeških vobče, posebej pa še našega malega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov in s tem tudi naše države?

Odkod naj dobi bodoči rod tisto silo, ki je potrebna za samozatajevanje, da bo mogel paralizirati elementarno moč sebičnosti in strasti? Ali morebiti iz nauk o človečanskem dostojanstvu ali o naravni moral? Grozeče dovolj so na pohodu zle sile za rušitev rodbine, ko kruto gospodari med narodi »bela smrt«, kruto tudi že v naših mestih in steza svojo koščeno roko celo že v kmečke domove.

Pa država ni samo posredno, ampak tudi

Hrvatje popolnoma za državo

Pomembna izjava dr. Drinkoviča

Belgrad, 14. maja. (Tel. »Slov.«) Minister za socialno politiko dr. Drinković, ki potuje po inspekcijskem potovanju po Dalmaciji, je obšel vso severno Dalmacijo in pri tej priliki pregledal ustanove svojega resora. V Biogradu na moru je imel dolg govor, v katerem je med drugim dejal: »Hrvatje moramo

biti pripravljeni, žrtvovati vse za to veliko državno zajednico, ker nimamo nikjer druge svojega obstanka. Vedno in ob vsaki priliki moramo vsem jasno povedati in po potrebi tudi z dejanji dokazati, da smo vedno pripravljeni za kralja in domovino položiti tudi svojo glavo.«

Načrt reorganizacije ministrstev gotov

Belgrad, 14. maja. (Tel. »Slov.«) Danes so bila vsa ministrstva zaposlena s končno redakcijo uredb. Jutri se bodo vse uredbe predložile ministrskemu predsedniku Živkoviću. Istočasno so se vršile v ministrstvih med ravnatelji in ministri konference o tem, koliko in kateri uradniki naj bodo ob priliki preureditve odpušteni. Negotovo je še, ali naj se te uredbe razglase v obliki zakona, torej z zakonsko močjo, ali pa

naj se izdajo v obliki navadne uredbe. Pravosodno ministrstvo je glede gotovih ministrstev na stališču, da zadostuje navadna uredba in da naj bi bilo v obliki zakona urejeno samo predsedništvo vlade. Vendar pa to za vsa ministrstva ne bo moglo veljati, ker se bodo ob priliki presnove spremenile tudi gotove ustanove, ki so bile dosedaj ustanovljene z zakonom in se morejo spremeniti le z zakonom.

Občni zbor male antante tiska

Belgrad, 14. maja. (Tel. »Slov.«) V zunanem ministrstvu se je vršil občni zbor tiskovne male antante, ki so mu prisostvovali zastopniki vseh večjih jugoslovanskih listov. Po daljši razpravi o vseh problemih, ki se tičejo te važne politične časnikarske organizacije, je bil izvoljen nov odbor. Za predsed-

nika je bil izvoljen Vladimir Fabijančič, za tajnika Branko Staričić, urednik zagrebskih »Novosti«, za blagajnika Viktor Schweiger, urednik »Slovenca«. Sprejeti so bili še sklepi, ki se tičejo organizacije sprejema češke in romunske delegacije, ki prideta v Belgrad 18. ali 19. maja.

Lateranske pogodbe odobrene

Rim, 14. maja. (Tel. »Slov.«) Italijanska poslanska zbornica je danes po daljši juristični razpravi pravosodnega ministra sprejela lateranske pogodbe s 357 proti 2 glasovoma. Načrt zakona o sklepanju zakonov in vseh drugih družbah je soglasno odobrilo vseh 359 poslancev. Dasi je bilo ta rezultat pričakovati, se je vendar z napetostjo pričakovalo, kakšen utis bo napravil Mussolinijev govor o lateranskih pogodbah na Vatikan. »Osservatore Romano« je Mussolinijev govor skrajšal na par vrstic in ugotavlja, da Mussolinijeve, v glavnem politične in polemične navedbe v mnogih točkah ne soglašajo z nazori Cerkev, vendar na koncu s posebnim zadovoljstvom jemlje na znanje Mussolinijeve besede, s katerimi le-ta ocenjuje domovinska čustva in modrost Pija XI., kar je tudi glasno odobrila poslanska zbornica, ki je izražala papežu in njegovi posvečeni osebi na veličasten način spoštovanje. Papež pa se je, tako se govori, zadovoljil z ugotovitvijo, da se z Mussolinijem kot laikom ne more debatirati o teo-

loških vprašanjih. V Vatikanu so torej sprejeli to vprašanje predvsem s politične strani in so sklenili, da čisto mirno čakajo na nadaljnji razvoj. »Corriere della Sera« sicer odklanja gotove zmotne Mussolinijeve izjave o postanku in predpogojih katoliške cerkve, izraža pa trdno upanje, da fašistični režim pri izvajanju pogodbe ne bo zamudil sijajne prilike, da dokaže stopnjo svojega političnega ugleda in svoje lojalnosti. Kar se tiče ostrih in ironičnih Mussolinijevih opazk glede Cerkev, se od strani vladnih krogov naglašja, da svojega govora ni pripravil dobesedno in da je njegov retorični temperament v trenutku razgibanosti ušel preko cilja, da pa je vendarle govoril iz srca ogromne večine Italijanov in jih pomiril. »Giornale d'Italia« pripominja k temu, da je hotel Mussolini dati cesarju več, kar je cesarjevega. V splošnem se po mnenju fašistovskega tiska lahko reče, da je Mussolinijev državopolitični uspeh po tem govoru, in s tem, da ga je Vatikan iz ljubezni do miru molče sprejel, še večji kakor prej.

Cerkev ne odneha od svojih pravic

Rim, 14. maja. (Tel. »Slov.«) Danes polpodne je papež sprejel v avdienci zastopnike gojencev kolegija Cavagni iz Benetk. V svojem nagovoru je papež v glavnem razpravljajal o misiji Cerkev za vzgojo mladine s posebnim poudarkom na večerajšnje izjave Mussolinija. Vzgoja mladine je Cerkvi posebno

pri sreč. V tem vprašanju je Cerkev res intransigentna, ker je to njena absolutna dolžnost. Naj se nam v tem oziru — pri tem je papež aludirajal na besede Mussolinija v večerajšnji ratifikacijski debati v parlamentu — ne očitja, da se z nami ne da govoriti. »Mi smo v tem oziru s popolno pravico intransigentni«

Za dvig našega izvoza

Belgrad, 14. maja. (Tel. »Slov.«) Da naš izvoz v inozemstvo pada, je v glavnem vzrok v tem, ker naše blago ne vzdrži na svetovnem trgu konkurence s tujim blagom. Skoro vsi občni zbori javnih ali zasebnih družb so to ugotovili ter vlagali spomene na finančno in trgovinsko ministrstvo, kako temu od pomoči. Predvsem je vsled padca izvoza udarjena trgovina z žitom. Z njo pa tudi predmeti vsakdanjega konzuma. Vlada je proučevala vzroke, ki preprečujejo razmah zunanje trgovine. Ustanovila je poseben institut za

zunanjo trgovino, ki naj najde inozemske trge, se bavi s carinskimi tarifnimi vprašanji in dovoli v mejah možnosti olajšave za izvoz. V soglasju z gospodarskimi zbornicami je prišla vlada do zaključka, da je vzrok padanja našega izvoza v premajhni kontroli o kvaliteti blaga. To ni škodovalo le posameznikom, ampak diskreditiralo cele panoge našega izvoznitstva. Zato namerava vlada uvesti s posebnim zakonom strogo kontrolo izvoza. Na ta način se upa, da pridemo z izbranim blagom do konkurenčne sposobnosti,

neposredno sama na sebi interesirana, da ohrani versko šolo, saj vera in samozatajevanje nista samo temelj zdravi rodbini, ampak tudi vsemu socialnemu življenju vobče. Kateri ideali človečanstva ali narodnosti ali kaj morejo nadomestiti osrednje gonilo v Bogu zasidrane morale, saj brez samozatajevanja je ni resnične etike!

Odkod pa mladini, vzgojeni v brezvernih šolah, moč za odpoved in trpljenje, ki ji ga bo nalagalo življenje vobče, posebno pa v naših sedanjih še malo urejenih socialnih razmerah, ko bo gledala, kako živijo v preobilju in razkošju sloji, ki samo žanjejo in

ne delajo in kako tonejo v pomanjkanju delovni sloji, bodisi ročni ali umski delavci.

Odkod moč, da bo vztrajala v potrepeljivem delu, da bo iskala legalnih potov, da bi izboljšala položaj vsaj bodočemu rodu brez upanja, da bi že sama mogla uživati že zrele sadove svojega prizadevanja? Saj je geslo brezverske praktične filozofije: Après nous le déluge — Kaj nas briga usoda bodočih rodov, da se le nam dobro godi! — V taki mladini se bodo razbohotile prevratne misli in jo prehale v prevratna dejanja, brezverska šola bi postala tako kotišče bodočih prevratnikov in boljšeševikov.

obenem pa do gotovega sistema v izvoznih trgovini.

Posebna konferenca zborničnih tajnikov vse države in zastopnikov ministrstev je k osnutku zakona o kontroli izvoza, zlasti na zahtevo srbskih krajev, izročila ministru za trgovino Mažuraniču elaborat, da se načelno uvede kontrola nad predmeti kmetijskih pridelkov, v prvi vrsti vseh vrst žita, dalje konoplje in opija. Glede drugih predmetov pa bodo zbornice za svoj okoliš sestavile tabele gotovih predmetov, ki so potrebni kontrole. Tako bo prišlo v inozemstvo samo sortirano blago in ta cilj naj ima zakon o kontroli izvoznih predmetov v vidu. Podrobnosti pa naj uredi pravilnik.

Zahvala Romunije

Belgrad, 14. maja. (Tel. »Slov.«) Predsednik vlade Pera Živković je prejel od romunskega ministrskega predsednika Mania brzojav, ki se glasi: »Iskreno se zahvaljujem Vaši ekscelenci za čestitke, ki ste jih blagovolili poslati naši državi ob priliki proslave zedinjenja vseh Romunov. Tovariši pod orožjem in v trpljenju, in sodelavci pri zmagah združujemo danes svoje sile, da bi ohranili red in mir. Čestitke Vaše ekscelence so za nas dokaz Vašega prijateljstva. Maniu, predsednik romunske vlade.«

Naša država in reparacije

Zunanje ministrstvo je izdalo to obvestilo:

Povodom vesti o nameravanem znižanju našega odstotka v razdelitvi reparacijskih plačil Nemčije smo pooblaščenici izjaviti:

Kraljevska vlada je, sklicujoč se na dogovore, sklenjene dne 13. januarja 1920 in dne 20. junija 1921 v Parizu med predstavniki Vel. Britanije, Francoske in naše kraljevine, ko tudi na dogovor z dne 13. junija 1922, s katerim je naša država sprejela sporazum s Spaa, izjavila francoski in angleški vladi, da ne more pristati na nobeno znižanje našega odstotka, ki ga smatra pravno zajamčenega s preje navedenimi mednarodnimi akti.

Za dvig tujškega prometa

Belgrad, 14. maja. (Tel. »Slov.«) Ker se bliža sezona tujškega prometa in ker so vsi krogi uvideli, da bi bil tudi za Srbijo in Črno goro urejen tujski promet vir dohodkov, zato se trgovinsko ministrstvo z vsemi silami bori za to, da bi čimprej prišlo do zakona o turizmu. Včeraj je finančno-gospodarski odbor sprejel dotične člene zakona o turizmu, ki govorijo o tem, da se tehnični predmeti za postavljanje hotelov in moderniziranja starih hotelov uvažajo v našo državo brez carin. Danes se je debata o tem nadaljevala, in sicer o tehnični izvedbi tega načelnega sklepa pri glavnem carinskem ravnatelju Šmidu.

Da bi se turizmu posvetila čim večja pozornost, zato se bo tudi dosednji odsek za turizem razširil. V uredbi o splošni organizaciji ministrstva se predlaga, da ima odsek pet skupin in pet referatov, ki so razdeljeni po panogah in krajih našega turizma. Nadalje se živahno dela na tem, kako bi se organizirali tudi tisti kraji, kjer dosedaj turizem ni prospeval. Danes je odpotoval v Črno goro hotelirski inspektor v trgovinskem ministrstvu, da tam pomaga pri ustanovitvi hotelskega društva za Črno goro.

Preskrba naših železnic s premogom

Belgrad, 14. maja. (Tel. »Slov.«) V prometnem ministrstvu se je nadaljevala konferenca med zastopniki premogokopov in pomočnikom ministra. Zastopniki premogokopov so na podlagi večerajšnje in današnje konference izročili prometnemu ministru spomenico, v kateri so navedli svoje zahteve, v kakšni meri naj se naše železnice preskrbujejo z domačim premogom in v katerih slučajih naj bi eventualno prišel v poštev tuji premog, zlasti angleški in šlezjski. Ministrstvo se bo v dveh do treh dneh odločilo, v koliko more ugoditi zahtevam domačih premogovnikov.

Belgrad, 14. maja. (Tel. »Slov.«) Danes se je predsednik vlade vrnil s svojega inspekcijskega potovanja po Hrvatski in Slavoniji. Obšel je več hrvatskih mest. V Petrinji se je udeležil tudi seje občinskega sveta. Obiskal je nekaj šol, se razgovarjal z zastopniki gospodarstva, potem pa, kakor neprijavljen, odpotoval nazaj v Belgrad.

Ljubljanski obč. svet

Včeraj ob 5 popoldne se je vršila seja ljubljanskega občinskega sveta. Prisotni so bili vsi občinski svetniki razen dr. Bohinjca, Mezeta in Urbasa, ki so se opravičili.

Sejo je otvoril župan dr. Puc.

Predsedstvo naznanilo

Župan je sporočil, da je prejel iz dvorne pisarne dopis, v katerem sporoča minister dvorja zahvalo Nj. Vel. kralja za udanostno brzojavko, ki jo je občinski svet poslal ob priliki, ko je Nj. Vel. kralj prevzel protektorat nad našo univerzo. Občinski svet je to sporočilo pozdravil z živahnim aplavzom.

Na pozdravno brzojavko ljubljanskega občinskega sveta praskemu je poslal zahvalo praski župan dr. Baxa.

Župan je nato v kratkem govoru spomnil smrti vojvode Stepanoviča. Občinski svetniki so govor poslušali stoje. Župan je slavil vojvodo Stepanoviča in njegove nesmrtnne zasluge za domovino in svobodo naše države. Pogreba vojvode Stepanoviča se je mestna občina udeležila po enem delegatu z vencem. Občinski svet je to poročilo sprejel z vzklikom »Slava vojvodi Stepanoviču!«

Dne 11. maja se je vršila glavna skupščina

Zveze jugoslovanskih mest.

Ta zveza je bila ustanovljena leta 1927, radi različnih ovir pa se je mogla šele sedaj pravilno konstituirati. Predsednik zveze je zagrebški župan, prvi podpredsednik belgrajski, drugi podpredsednik pa ljubljanski župan. Skupščina je razpravljala o finančnem položaju mest. Ugotovljeno je bilo, da zahteva država od občin vedno več, na drugi strani pa krči njihove dohodke. To je spravilo že lepo vrsto mest v neugodno finančni položaj. Sklenjena je bila intervencija, katere cilj je, da se spravijo zahteve države od občin v sklad z njihovimi dohodki. Doseženo je bilo soglasje mest glede stališča o sanitetnem zakonu in o kontroli življenjskih potrebščin. Sklenjeno je bilo, da se intervenira radi popusta voznih cen na drž. železnica za mestne uslužbenke. Dalje bo zveza mest intervenirala, da naj skrb za svoje vojnih vpoklicancev prevzame država in ne občine. Interveniralo se bo, da se pri načrtih zakonov, ki živo zadevajo v interese občin, vprašajo za mnenje občin. Cela vrsta občin je prizadeta, med njimi tudi Ljubljana, ker ni urejeno vprašanje nastanitve vojaštva. Interveniralo se bo tudi v tej zadevi, enako kakor tudi radi vedno večjih zahtev države od občin glede nastanitve policije. V vseh teh zadevah bo zveza mest intervenirala skupno za vsa mesta. Imela bo tudi svojo podružnico v Beogradu, ki bo sproti obveščala zvezo o vseh ukrepih vlade in tudi vršila intervencije.

Župan je dalje poročal, da je finančni minister odobril sklep občinskega sveta o dodatnem kreditu 1 milijona Din za stanovanjsko klonijo na Vodovodni cesti. Finančni minister je tudi odobril nakup nekega zemljišča.

Podžupan ing. Serneck

je prečital po županovem poročilu v imenu onih občinskih svetnikov, ki se niso udeležili glasanja o proračunu sledečo izjavo:

Izjava.

Da se današnja navzočnost občinskih svetovalec, ki se v zadnji seji občinskega sveta niso hoteli udeležiti glasanja o proračunu, ne bi napočila tolačila, izjavljam v imenu svojih tovarišev, da se udeležimo današnje seje iz sledečih razlogov:

1. ker do danes kraljevska vlada še ni zavzela svojega stališča napram našemu protestu proti proračunu;

2. ker je danes na dnevnem redu odobritev zapisnika proračunske seje občinskega sveta in smatramo za potrebno, da se nekatere njegove točke popravijo.

Izjavljamo pa, da stojimo slej kot prej glede mestnega gospodarstva na stališču, ki smo ga zavzeli v proračunski debati in ki smo ga javno označili s tem, da smo se pred končnim sklepamem o proračunu odstranili.

Župan dr. Puc: »Te izjave ne sprejemam na znanje. V proračunski razpravi niste postavili nobenih predlogov!«

Podžupan ing. Serneck: »Ni nam na tem, da jo sprejmete Vi na znanje. Toda v zapisnik mora ta izjava!«

Poročilo finančnega odseka.

Poročal je obč. sv. Tavčar. Na vrsti so najprej pritožbe radi odmere pristiskarine. Sprejeti so bili vsi predlogi odseka.

Dr. Gosar zahteva, naj bi odseki še pred sejo s kratkim poročilom obvestili občinske svetnike, kakšni bodo njihovi predlogi na občinski seji.

Mrliska ogledalnice in popisnice se bosta za majhen znesek zvišali. Na vrsti so bile še razne pritožbe, prošnje in prizivi. Sprejeti so bili vsi predlogi odseka. Prošnjo umetnika Hinka Smrekarja glede prispevka k zgradbi paviljona se ugotovi. Dobil bo 15.000 Din.

Poročilo gradbenega odseka.

Poročevalec je bil ing. Dietrich. Poročal je o regulaciji Razlagove ulice in Svetokriškega okraja. Skicirano Plečnikovega načrta o regulaciji Svetokriškega okraja so imeli vsi občinski svetniki pred seboj. Poleg poročevalca je pri tej točki govoril tudi g. Hribar. Dalje je ing. Dietrich poročal o parcelaciji in regulaciji Koslerjeve parcele (igrišče SK Ilirija). Dalje glede spremembe regulacijskega načrta raznih ulic ter glede raznih pritožb proti odlokom gradbenega urada. Meja med župnjami Marijinega Oznanenja in Sv. Frančiška se bo določila sporazumno s knezoškofijskim ordinariatom. Živahnejša debata se je razvila pri poročilu o odstopu sveta v Trubarjevem parku za zgradbo pravoslavne cerkve. V principu je bilo sklenjeno, da se pravoslavni cerkveni občini odstopi brezplačno primeren svet, ki ga je treba še poiskati. Knezoškofijski ordinarijat je prošil, da se ime »Ulica 20. septembra« za ulico med škofijsko palačo in stolnico opusti z ozirom na posvečen prostor, ker to ime spominja na umor. Prošnjo je občinski svet odobril, sklenil pa je, da se preimenuje sedanji Šolski dvorček v »Nabrežje 20. septembra«.

Glavni odbor za obdelovanje barja je zahteval reverz od mestne občine, da ta ne bo zahtevala nobene odškodnine, ki bi eventualno nastala pri novi hiši na Poljanski cesti, ko bo dno Ljubljane znizano. Občinski svet je to odločil, ker glavni odbor ni kompetenten zahtevati ta reverz. Pri naslednji točki je poročevalec povdarjal, da fundarija hiše na Poljanski cesti ni zgrajena, kot so se širile vesti po Ljubljani. Poročevalec je poročal še o poteku in sedanjem stanju osušitve ljubljanskega barja in regulacije Ljubljane.

Carinarica.

Poročevalec ing. Dietrich ter ing. Mačkovšek sta poročala o pogajanjih s carinskimi oblastmi

Kunschak proti Heimwehrovcem

Dunaj, 14. maja. (Tel. »Slov.«) Krščansko-socialni poslanec Kunschak je včeraj imel na nekem shodu govor, v katerem je jasno razložil svoje stališče, o katerem se je posebno v zadnjih dneh mnogo govorilo. Še enkrat je ostro nastopil proti ošabnim govorom in nastopom Heimwehra, posebno njegovih voditeljev. Pri tem je opozarjal na notranje in zunanje nevarnosti, ki pretijo Avstriji, če bi po želji Heimwehrovcev zapustila parlamentarno demokracijo, in posebno opozarjal na to, da so že enkrat lansko leto imele Italija, Jugoslavija, Madžarska in Češkoslovaška na mejah vse pripravljeno, da nastopijo proti Avstriji, če bi o priliki znanega nastopa Heimwehra 7. oktobra v Dunajskem Novem mestu prišlo do nemirov. Kot prvo je

potem italijansko poslanstvo izdalo demanti, s katerim zanika takratno pripravljenost Italije in vse poznejše zaključke.

Danes se je sestal krščansko-socialni klub in se bavil z aferami glede Kunschaka. Kunschak sam je pojasnil razloge, radi katerih je odložil svoje mandate v stranki, obenem pa je ostro nastopil proti indiskrecijam, ki dogodke v stranki raznašajo v javnost. Pri tem gre za indiskrecijo desnega krila (domnevajo poslanca Mataja), proti kateremu so končno nastopili tudi drugi govorniki. Večina v krščansko-socialni stranki stoji vsekakor na strani Kunschaka, strega sobojevnika Luegerja, ki tudi sedaj vodi zdravo, ljudsko politiko proti temnim nakanam, ki pa ne bodo imele moči, da bi razbile stranko.

Nemčija mora povišati svoje ponudbe

Tudi Belgija proti znižanju reparacij

Pariz, 14. maja. (Tel. »Slov.«) V pismu, naslovljenem na dr. Schachta, izjavlja voditelj angleške delegacije Stamp, da njegovo sodelovanje z dr. Schachtom pri sestavi končnega poročila nikakor ne tangira njegovega osebnega svobodnega delovanja in da ga ni tolmačiti tako, kakor da Stamp odobrava vse nemške pridržke in jih štiti nasproti drugim strokovnjakom.

Včeraj je imel dr. Schacht razgovor s Stampom o točni sestavi nemških pridržkov. Po pariških listih gre sedaj samo še za štiri pridržke: 1. moratorij za transfer, 2. moratorij za zbiranje plačil, 3. ustanovitev revizijske komisije pri reparacijski banki, 4. poraba čistejšega dobrička reparacijske banke za kritje medzavezniških dolgov od 37. do 58. leta. Guverner francoske narodne banke je o sedanjih sestavi nemških pridržkov bil obveščen

v razgovoru z Owen Youngom. »Echo de Paris« graja, da francoska delegacija ni takoj protestirala proti angl.-ameriško-nemškemu sodelovanju. Francija bi morala odkloniti vsako ureditev z nezadostnimi plačili, Nemčija pa bi morala svojo ponudbo povišati za 100 do 120 milijonov. V Parizu se ne zadovoljuje več z letnimi 50 milijoni, o katerih se je še včeraj govorilo.

Pariz, 14. maja. (Tel. »Slov.«) Na reparacijski konferenci je danes na sporazum dr. Schacht-Stamp o sestavi nemških pridržkov sledila neizbežna reakcija: belgijska opozicija proti ameriški predlogu razdelitve. Belgijska delegacija ga za enkrat sicer še ni odklonila, vendar pa se je z govorom Franequija v Bruslju zelo jasno izrazila proti Youngovemu predlogu o razdeljevalnem ključu, katerega pobija tudi Anglija.

Grško-turška pogajanja

Carigrad, 14. maja. (Tel. »Slov.«) Danes so dospeli v Angoro nevtralni člani mednarodnega odbora za grško-turška pogajanja o izmenjavi prebivalstva. Nadejajo se, da bo kmalu prišlo do končnega sporazuma. Turčija kakor tudi Grška sta prošili nevtralne člane komisije, da bi opustili dosedanje vloge opazovalcev in da bi se aktivno udeležili pogajanj kot posredovalci in razsodniki. To je posledica razgovora nevtralnega predsednika komisije, bivšega čilškega ministrskega predsednika Rivas Vicuna z Tefvik Ruždi bejem in Venizelosom. Okorni italijanski poskusi intervencije so samo otežkočili sporazum, ker sta se tako Turčija kakor Grčija vdajali varljivi nadi, da bo Italija pritiskala na drugi pogodbeni del za medsebojne koncesije. Spo-

razum je sploh težaven, ker se obe vladi ozirata na preveč razdraženo javno mnenje, kar pa bi odpadlo, če bi se stvar rešila z nevtralno razsodo. Potem bi tudi podpisu grško-turške pogodbe o nevtralnosti ne bilo nič več na poti.

Nadaljnje sporno vprašanje glede železniške proge Odrin—Carigrad po grškem ozemlju je bilo pravkar rešeno z dogovorom z upravo orientalske železnice na ta način, da gradi ta železnica novo progo na črti Odrin—Alpollu, ki ne teče po grškem ozemlju. Vendar pa je navzlic znakom o bližnjem sporazumu le s previdnostjo sprejeti vest o tem, da bo Venizelos v kratkem odpoval v Angoro.

Belgrajske vesti

Belgrad, 14. maja.

Nj. Vel. kralj bo jutri podpisal ratifikacijo jugoslovanske-francoske trgovinske pogodbe.

Pogajanja med ministrstvom za šume in rude in zagrebško tvrdko »Nihag« d. d. se prične jutri v gozdarskem ministrstvu. Z njo je svoječasno sklenil gozdarski minister dr. Žerjav dolgoročno pogodbo.

Ljubljanski občinski proračun še ni odobren. Odsek za samoupravne proračune proučuje pritožbe, ki so jih poslane gospodarske organizacije v ministrstvo. Načelnik tega ministrstva bo zadevo o ljubljanskem proračunu rešil do nedelje.

Na mednarodnem kongresu zadrugnih zvez, ki se vrši 17.—20. maja v Rouenu, bo zastopal naše združništvo ravnatelj »Politike« dr. Milan Gavrilović.

Jutrišnje »Službene novine« prinašajo besedilo trgovinske pogodbe s Francijo.

Preiskava glede niškega umora ni prinesla nobenega novega momenta.

Novosadska vremenska napoved. Povečini oblačno. Ponekod dež. Slabotni vetrovi. Temperatura se bo nekoliko znižala.

Dunajska vremenska napoved. Izpremenljivo oblačno. Počasi se bo razjasnilo, nekoliko topleje.

Župan je sporočil nato, da je podžupan ing. Serneck odložil vsa mesta v odsekih, ki jih je treba izpolniti. V direktorij mestne elektrarne je bil izvoljen nato dr. Lukan, v gradbeni odsek prof. Jare, v odsek za mestno klavnico pa prof. dr. Rožič.

Župan je prečital nato več predlogov in jih odkazal odsekom.

Za ali proti kopalšču v Mednem.

Obč. svetnik Hribar je nato utemeljeval svoj nujni predlog, v katerem se je skliceval na »Slovenčev« poročilo o kopalšču v Mednem. Predlagal je, naj mestna občina ne napravi nobenega kopalšča izven mesta. Proti govoru g. Hribarja so govorili prof. Jare, Turk, Likar, Likozar in župan dr. Puc, nakar je bil nujni predlog odklonjen.

Omeniti moramo, da je obč. sv. Turk v debati povdarjal veliko lojalnost in pripravljenost šentviškega g. dekana za odstop cerkvenega sveta ob Savi. Ravno njegova zasluga je, da se je stvar tako hitro pospešila.

Sledila so še razna vprašanja in interpelacije. Po javni seji se je vršila tajna seja. Javna seja se je zaključila ob 10 zvečer.

Komunisti ne odnehajo

Berlin, 14. maja. (Tel. »Slov.«) Tekom današnje razprave v pruskem državnem zboru o berlinskih majskih dogodkih je komunistični poslanec Kasper napovedal, da bodo komunisti tudi še nadalje kljubovali berlinskemu policijskemu predsedniku. Dne 1. avgusta bodo komunisti, samo da kljubujejo policiji, vpriporili demonstracije. Predsednik je moral več poslancev poklicati k redu, v splošnem pa je bila razprava mnogo mirnejša, kakor včeraj.

Študenti - organizatorji atentata na Woldemarasa

Kovno, 14. maja. (Tel. »Slov.«) Sedaj je jasno dognano, da so bili povzročitelji atentata na Woldemarasa člani študentovskega društva »Ausa«, in sicer Bavičius, Vosilius, Bulota, Meslius in Gudelis. Med njimi je bil duševni povzročitelj Bavičius, prvi predsednik tega društva.

Trinadstropna hiša se podrla v Turinu

Milan, 14. maja. (Tel. »Slov.«) V Turinu se je radi popolnoma nepojasnjene plinske eksplozije podrla trinadstropna hiša. Mrtvi so trije stanovalci, dočim jih je še mnogo pod razvalinami, od katerih so nekatere rešili težko ranjene. Daleč naokoli so razbite vse šipe. Zračni pritisk je vrgel na tla dva pasanta. Požar, ki je nastajal, so k sreči preprečili.

Praga, 14. maja. (Tel. »Slov.«) V Pragi se je danes popoldne zopet podrla neka nova zgradba. 2 delavca sta bila težko ranjena, 1 pa lahko.

Dunaj, 14. maja. (Tel. »Slov.«) Kakor se poroča, pripravlja cesarju zvesta ljudska stranka sredi septembra na Dunaju kongres proti framazonom, na katerem hočejo dokazati, da ni marksizem, temveč da je framazonstvo krivo vsega, kar je škodljivo.

Seja mariborskega občinskega sveta

Maribor, 14. maja 1929

Župan dr. Juvan otvoril ob napovedani uri sejo občinskega sveta. Najprej se je vršila tajna seja, ki je trajala poludruro uro. Na tajni seji se je razpravljalo o aferi pri mestnem pogrebem zavodu, o čemer se že v poslednjem času po Mariboru širijo najrazličnejše govorice. Debata o zadevi je bila mestoma precej živahna. Župan dr. Juvan bo izdal v teku jutrišnjega dne poseben komunikat, v katerem se bo vsa zadeva pojasnila. Radi omenjene afeze vlada med prizadetimi krogi v Mariboru veliko razburjenje.

Nato se je otvorila

javna seja.

Za prvi odsek je poročal dr. Voble. Več oseb se je sprejelo v občinsko zvezo. Josipu Majdiču se dovoli postavitev terase na trgu Svobode. Več pritožb glede naprave promenadnih klopi ob Dravi se odkloni.

Za drugi odsek poročal dr. Strmšek. Dnevno zavetišče se za časa počitniške sezone preseli k sv. Martinu na Pohorju. Vendar se pri tem ne smejo prekoračiti tozadevne proračunske postavke, ki so določene za dnevno zavetišče.

Za III. odsek poročal Stabej. I. Pregradu se dovoli gradnja izloženih paviljonov v Cafovi ulici v razmerju 5:70 : 36:5. — Projektirano podzemno stranišče na glavnem kolodvoru se radi nesprejemljivih pogojev železniške uprave ne bo moglo graditi. Železniška uprava zahteva namreč 800 dinarjev letne najemnine ter soddločevanje pri oddaji paviljonov, na kar pa mestna občina ne more pristati. — Prošnjo tkalnice J. Kutler in dr. za opustitev nameravane gradnje Kopernikove ulice se ugodi. — Sprejme se načrt za regulacijo magdalenskega predmestja in okoliških kompleksov ter se naproša okrajno glavarstvo Maribor desni breg, da posreduje v tem smislu pri okoliških občinah, da upoštevajo omenjeni regulacijski načrt. — Ugodi se regulacija Zitne in Kraljeviča Marka ulice ter nova parcelacija ob Joštovem posestvu. — M. Počivalnik se ne dovoli gradnja velike avtogaraže ob državni cesti, ker je nameravana lega avtogaraže preveč ob cesti.

Gradnja kopalšča na Felberjevem otoku. — Ponudbe za težakša, zidarska, železobetonska in tesarska dela ter pilotiranje so stavile sledeče tvrdke: Jelenc in Slajmer, J. Glaser, I. Živic, Accetto in dr. ter U. Nassimbeni. Dela se po odsekovem predlogu oddajo tvrdki inž. Jelenc in Slajmer kot najnižjemu ponudniku. Mizerska dela se oddajo F. Potoniku za 91.236 Din, kleparska F. Karbi za 143.993, steklarska I. Kovačiču za 13.500, pleparska J. Škofu za 26.757, slikarska J. Holein-gerju za 4724 in pečarska P. Heričku za 16.300 dinarjev.

Poročilo 4. odseka. Monterjem in delavcem mestnega električnega podjetja se dovoli posebna nagrada. — Javna stranišča z Grajske ulice in Rotovškega trga se odstranijo in otvorijo nova. — Gimnazijskim maturantom se za ekskurzijo ob počitnicah dovoli podpora 1000 Din. — Društvo magistratnih uslužbencev se dovoli jamstvo za 700.000 Din za graditev počitniške kolonije na Pohorju pod pogojem, da ustanovijo tozadevno stavbno zadrugo. — Z ozirom na novi trošarinski zakon se zniža 4. odst. doklada na 120. — Za nehijska stanovalci, ki jih bo pregledala tozadevna komisija, se stanarina ne odpiše, pač pa se zniža po danih okoliščinah. — Nova mestna teletnica za seno in slamo se postavi na trgu ob klavnici, ker je ona na kolodvoru prezaposlena. — Nadaljuje se s kanalizacijo Vrbavne, Gajve, Magdalenske, Meljske in Koseske ulice. — Pregledni odbor poda poročilo o reviziji Mestne hranilnice. — Nakupijo se različne parcele ob Vrbavni, Dravski in Betnavski cesti ter še nekaj gozdnih parcel, ki se bodo uredile za stavbne prostore. — Da se omogoči povečanje mestnega pokopališča na Pobrežju, si bo občina zagotovila predkupno pravico na posestvih, ki mejijo na mestno pokopališče. — Pralnice v novih kolonijah se bodo uredile v smislu prošnje velike večine stanovalcev kolonije. Pralnice se uredijo pod lopo pri vsaki hiši, kjer bo najprikladnejše za stanovalce in tudi za mestno občino najcenejše.

Ob zaključku lista seja še traja.